
SANKT OLAV

Redaktør: Mgr. Irgens. Medarbeidere: mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland.
ST. OLAVS REDAKSJON, AKERSVEIEN 5 - OSLO - TELEFON 23743

INNHOLD: „Ordet“. — Jord. — Religion og sport. — Valfarten til Rom. Cirkulære. — Ærlig og sann. — Bokanmeldelse. — Nytt ledd i ungdomsarbeidet. — Herhjemme — og derute. — Fastemandat.

RETT + OG + SANNHET

„Ordet“.

Den danske sogneprest Kai Munk's «nutids-legende»: «Ordet» opføres i denne tid på Det norske Teatret. I «Credo» har pater A. Menzinger S. J. skrevet følgende om det:

Stykket er skrevet for år tilbake — «da jeg var ung,» sier Kai Munk — men får sin aktualitet ikke bare ved å være et oppgjør med den bestående religiøsitet innenfor protestantismen herhjemme, men tillike ved, at dette oppgjør kommer på et tidspunkt, hvor protestantismen er kommet i en åndelig krise, som Kai Munks skuespill selv er et symptom på — og ikke det minst betydningsfulle.

«Ordet» er en kritikk eller, hvis vi skal tro, hvad Johannes, dikterens talerør, sier, en fordømmelse av hele den bestående protestantiske religiøsitet, fremfor alt av den egentlige folkekirkens, hvis representant, presten, er så åndsforladt og hul, som man kan være det «for 5000 årlig». Til tross for at dikteren tegner Grundtvigianismen med umiskjennelig sympati, ja endog — i det minste i slutningen av stykket — viser indre misjon fra den beste side, lar han dog stykkets profet, Johannes, kalle det alt sammen for hedenskap.

Det er kun gårdens eldste sønn, den vantro Mikkell, «den kjære, ærlige, helstøpte mann, der aldri med Guds-tro forhånet Gud» — og lille Maren, barnet, «det største i himmeriket», der finner nåde for Johannes' øine — men «imellem de «troende» er ikke én der tror!»

Hvorfor? — fordi de ikke tror på miraklet — *nu i våre dager*.

Lægen, fritenkeren, tror kun på sine egne «mirakler» og ellers på de naturlige årsakers prinsipp. Gamle Mikkell Borgen lenges etter miraklet, «brennende av lyst til å reise til Lourdes, hvor der — sier katolikkene — skjer mirakler», men har engang ved Johannes' sykeleie prøvet på å be, men bad med tvil — og «når en far, skjönt det gjelder hans kjæreste i yderste nød, ikke

kan be med tro, nei, så er miraklet gjort hjemløst i verden».

Inger, hans fromme hustru, med barnet under hjertet, gjør et tilløp til mirakeltroen: hun tror, «at der skjer mange små mirakler rundt om i det stille også i vår tid, og at Vårherre hører folks bønn. Men han gjør det sådan mere i det skjulte for å slippe for-unnødvendig ballade. Ellers kunde man jo heller ikke sådan be til ham».

Peter Skredder tror, «vi lever i undernes land», men tenker herved på undere i menneskehjertene», med Mikkell Borgens omvendelse for øie. Unge Mikkell har for megen respekt for sin fars Gud til å tåle å høre «om Guds prøvelser og ham, som har hjulpet hitintil og alt det», i fall Inger dør.

Og presten? Han tror ikke på den sinnsyke Johannes' — «Jesus av Nasarets» — Mirakel — at han skulde ha gjort prestens paraply til en slange. Han tror på mirakler, men kun på dem, der skjedde for 2000 år siden. «Prinsipielt — forklarer han — kan miraklets fysiske mulighet aldri negligeres, men både religiøst og etisk sett er det utelukket; et brudd på naturloven var jo en forstyrrelse av Guds verdensorden, Gud kan selvfølgelig gjøre mirakler, men gjør det likeså selvfølgelig ikke, og det takker vi for». Men Kristi mirakler? — spør lægen onskapsfullt. «De er en undtagelse. Ved de store knute- og vendepunkter i verdenshistorien stiller saken — kan saken stille sig noget anderledes». «Der kan altså — spotter lægen — være litt slinger i valsen».

Kun for den syvårige Maren er det en selvfølge, at farbroren Johannes kan gjøre mirakler — og for hennes femårige søster vel saktens også, siden hun føler en sånn instinktiv motvilje mot å sitte i sofaen sammen med den ugudelige prest.

Man kan ikke beskyldte Kai Munk for å drive kritikken ut i karikatur — *men er kritikken berettiget?*

Er den protestantiske religiøsitet, som den her skildres, et vrengebillede av kristendommen, er den protestantiske Gudstro en hån mot Gud, protestantenes bønn en Guds-bespottelse — bare fordi de ikke ber om miraklet, om Ingers opvekkelse?

Ganske vist har Kai Munk søkt å formilde denne dom ved å legge den i den sinnssyke Johannes' munn — men den til fornøft tilbakevendte Johannes taler ikke anderledes.

Man skulde tro, at selve stykket gir svaret — ganske vist ved derved å sprengte sig selv. En religiøsitet, som gamle Mikkel Borgens og Peter Skredders, er, når alt kommer til alt, at Kai Munk skildret for gripende til å kunne betraktes som Guds-bespottelse.

Vel er prestens mirakel-teologi like så forargelig som tåpelig, men hans liktale med evighetshåpet er dog snarere bygget over paulinske tanker (la oss nu ikke tenke på «Poul Tarse») enn over «tynne hedningespekulasjoner og selvlavet mennesketrøst».

Man kunde fristes til å kalle «Ordet» for et farlig stykke. Det tar fra protestantene, hvad de har, uten å gi dem noget annet i stedet. Ti *den* mirakeltro, som Kai Munk forlanger, er unektelig «over evne».

Flere anmeldere her i Danmark har da også ganske åpenlyst stillet det spørsmål: *Kan vi da overhodet være kristne?* Og hvis Kai Munk ikke selv gjennomfører sitt mirakelkrav i praksis ved eventuelle dødsleier i Vedersø sogn, hvad må vi da tenke om hans kristendom? Iøvrig har han ikke engang mot til å gjennomføre sitt mirakelkrav i stykket!

Der er nemlig *et lik til*: guttens, «der ligger i en balje, klippet i fire stykker!» — Det er ikke nogen anbefaling for fosterskapet, som nogen har ment, således som det fremstilles med all sin uhygge: den fryktelige meddelelse; mot morens vilje (det første hun spør om etter å være våknet til livet er: barnet?); den ynkelige lægefiaske og selve lægebødlens frastøtende personlighet, men snarere den mest effektive fordømmelse. Jeg ønsker ikke denne replikk strøket. —

Men der er altså et lik til — en mulighet for mirakeltro! Hvorfor blir ikke også gutten opvakt fra de døde? At han er skåret i fire stykker kan da ikke gjøre noget. «Jo — sier den sinnssyke Johannes — hadde I trodd på mig, var dette ikke skjedd». Men da *miraklets store time* kommer og himmelen står åpen over Borgensgård, *er dette ganske glemt*. Og det, skjønt moren spør etter barnet — i stedet for barnet får hun — uten protest fra Johannes' side — de samme hedningespekulasjoner og den samme mennesketrøst stukket ut, som pastor Bandbul avleverte i sin preken: «Ja Inger, ja, *det lever hjemme hos Gud!*»

Men det er *selve mirakelkravet* det er galt med. Ikke som om det var en blasfemi — som man har påstått. Johannes frister ikke Herren. «Han har spurt, om han måtte, har lagt i sneen og tigget til han blev varm og fikk lov».

Men «Ordet»s mirakel er en profanasjon. Det skjer gjennom et *ganske almindelig menneske* — at Johannes har vært sinnssyk, gjør ham ikke bedre.

Vi krever *en helgen* i stedet for en teologisk student, der har lest sig fordervet på Bjørnson og Søren Kierkegaard, en helgen med kjærlighetens, selvopofrelsens, heroismens atmosfære omkring sig — ikke *troen alene*, den nøkne, tross all krampaktighet dog så billige tro, der har lagt i sneen en stund, men den *gjerningstunge tro*, som f. eks. en Frans Xaver hadde, der opvakte døde. En sådan tro, kan vi tenke oss, at Gud vil lønne med et mirakel. Der er i hvert fall forskjell, når en helgen ber om lov til å opvekke en død, og når Johannes gjør det samme. Og skjer der mirakler, f. eks. helbredelser på mennesker, så behøver just ikke disse mennesker å være helgener; men så meget desto mere klynger deres mirakeltro sig da til helgenenes eller Gudsmoders forbønn i himmelen. Men det er ikke den slags mirakler, der er tale om i «Ordet».

Det er ikke mennesket alene, men Gud, der skaper mirakeltroen. Ganske visst sier Jesus: «Hadde I en tro blott som et sennepskorn, da vilde I kunne flytte berge» — men det er Gud, der gir denne tro, denne urokkelige sikkerhet og vishet om bønnehørselen. Den er et usvikelig tegn på, at Gud vil høre oss; men han gir ikke troen til å kunne gjøre mirakel til den første den beste — da vilde pastor Bandbul ha rett i, at miraklet forstyrrer Guds verdensplan — Gud gir kun denne tro til dem, hvis hellighet, hvis fullkomne kjærlighet han derved vil åpenbare.

Der kan selvfølgelig være mennesker med anlegg til autosuggesjon — som Johannes — der pisker sig op til en slage mirakeltro; men denne er intet «mirakelbrev». Virkeligheten vil vise dem, at den er selvbedrag. Derimot kan vi be Gud om å gi oss denne seiersikre tro; men denne bønns oppfyllelse avhenger som alltid av, om vi svarer til de betingelser, der stilles til bønnen — og da er den viktigste betingelse vel saktens nok den, at vi også fra vår side har gitt Gud alt, når vi ber ham om det største.

Selv om «Ordet» altså i sin voldsomme mirakelkritikk er angripelig, rummer det dog en dyp mening, nemlig *protestantismens lengsel* etter *det overnaturlige*, det store, overveldende, guddommelige på nært hold, som en daglig opplevelse, som noget håndgripelig.

Protestantismen har avskaffet helgenene og dermed også miraklet. Den har kun miraklet for 2000 år siden. Og gamle Mikkel Borgen har rett, når han sier: «Det er ved Gud i alle de riker og land en fattig Frelser å ha, en, der troner et sted langt borte, og som man må gå og lenges etter». Den gamle Grundtvigianer venter ikke blott en salighet hisset i himmelen, men har sin Frelser hos sig «omtrent hver time på dagen», og er «sprengende lykkelig og syngende fri» ved sin altergang, «hvor han merker Gudsordet selv, Kristus lys levende». Det er da Guds-nærhet, overnaturlig virkelighet, et usynlig mirakel!

Men hvad er dette da i sammenligning med den katolske Kirkes rikdom, hvor vi så å si går med miraklet i hånden, hvor vi har Kristus boende iblandt os lys levende i Sakramentet dag og natt, hvor altergangen — i hvert tilfelle for mange — er en daglig opplevelse, hvor vi har forbønningen for de avdøde, de helliges sam-

fund og verne-engelen — de to siste ting rører jo også Johannes ved —, den ublodige fornyelse av korsofret hver eneste dag med sin herlige liturgi — og alle de andre sakramenter.

Og til disse daglige mirakler kommer de *håndgriperlige mirakler*, ikke blott for 2000 år siden, ikke blott for 100 år siden, men i selve det 20. århundre. Miraklet i Konnersreuth, Therese Neumann, er vel ikke ferdig ennu og ikke prøvet av Kirken — men vi har mirakler som dagligdags hendelser i Marias mirakler i Lourdes, de kanadiske martyrs i Aurieville, hvortil endog protestanter — 10 000 i sommeren 1927 — valfarter og blir helbredet! — Og spør dem, der tar deres tilflukt til den hellige Therese av Jesusbarnet († 1897). De vil kunne fortelle om miraklenes «rosenregn».

«Disse tegn skal følge dem, som tror», gjelder ennu den dag i dag, og disse tegn finnes *kun* i den katolske Kirke. Det burde ha vært en katolsk forfatter, der skrev «Ordet» — han vilde ha hatt det lettere!

P. Menzinger S. J.

Ford --

*Jord, i hvis favn der hates og der myrdes
slekt efter slekt.*

*Blodige jord med all din syndebyrdes
voksende vekt!*

*Hvor kan så lett din himmelvei du følge
rundt om den sol, som skuer dine sår,
og så lysgrøn bølge
vår efter vår— ?*

*Jo — ti den samme som har bundet jorden
lovenes bånd,
som ga sitt folk i ørkenfjellsets torden
loven i hånd.*

*Han lar sin sol hver fattig strå forgylle,
Han er den Gud som hører støvets bønn,
som i tidens fylde
ga oss sin Sønn!*

*Derfor om all vår lykke skulde falme
og stå for fall,
alltid fra jord en evig takkesalme
løfte sig skal,*

*derfor hvor veldig mørkets ånder virke,
aldri vår bønn skal synke til et sukk,
aldri Herrens Kirke
rokkes et fnugg!*

*Lær oss da, jord, på Åndens ørnevinge,
trofast som du,
oss om vårt høie himmellys å svinge
trøstig ihu,
hente fra Ham alt lys som vi begjære,
hente fra Ham livsvarmen i vårt bryst,
grønnes Gud til ære,
gylnes til høst.*

Chr. R.

Religion og sport.

Dette aktuelle emne har den berømte lærde franzis-kaner pater dr. Erk. Schlund O. F. M. koncentrert i følgende 10 punkter:

1. Ethvert menneske plikter å behandle og pleie sitt legeme som en gave fra Gud for at han så lenge og så tilfredsstillende som mulig kan løse alle de oppgaver han får betrodd av Gud, i handlinger utad, i utvikling innad.
2. Han må derfor trakte efter å gjøre sitt legeme så brukbart og utholdende og sterkt som vel mulig.
3. Dette opnåes best ved legemsøvelser og sport.
4. Men sporten må ikke fortrenge og opsluke den religiøse innstilling.
5. Sporten må ikke hindre et menneske i å opfylle sine kirkelige plikter.
6. Sporten må ikke forråde eller sløve sjelens karakterpreg.
7. Sporten må ikke overtræ moralens og nestekjærlighetens bud.
8. Sporten må ikke forstyrre det daglige arbeide ved å ta tid og tanker fra det.
9. Sporten må ikke undergrave sundheten.
10. *Først* kommer pliktene mot sjelen — *dernæst* mot legemet, men *begge* plikter er *religiøse* plikter.

Ti apostelen Paulus skriver: «Vi vide at de som løper på veddeløpsbanen vel alle løper, men kun én vinner prisen. Løp således at I kan vinne den! Enhver som løper må være avholdende, men mens de andre er det for å opnå en forgjengelig krans, så vil vi være det for å opnå en uforgjengelig. Jeg løper ikke på det uvisse og jeg kjemper ikke med slag i luften — nei, jeg tukter mitt legeme og gjør det lydig og brukbart, så jeg ikke, efter å ha preket for andre, selv skal bli forkastet.»

VALFARTEN TIL ROM.

Cirkulære.

I anledning av det hellige år 1933 vil der utgå en katolsk pilegrimsferd fra Kjøbenhavn mandag den 29. mai 1933.

I året 1925 deltok 450 personer i pilegrimsferd I og 250 personer i pilegrimsferd II i september måned. For deltagerne i disse reiser blev turen en uforglemmelig oplevelse. Romopholdet, som også under almindelige omstendigheter byder på severdigheter og oplevelser av største interesse, blir under det hellige år av en ganske særegen karakter. De mange store kirkelige foranstaltninger, som fester, gudstjenester osv., bidrar til å gi reisen et særlig innhold.

Hans hellighet paven vil også denne gang motta pilegrimene. De høiarverdige biskoper i Danmark, Norge, Sverige, Finland og Island har gitt deres hjertelige tilslutning til tanken og godkjent den nedenfor anførte form.

Pilegrimsferdens tilretteleggelse foretas i samarbeide mellom de katolske myndigheter i Norden og Bennetts Reisebureau i Kjøbenhavn, Oslo, Bergen og Stockholm. De fra pilegrimsferdene i 1925 innvundne erfaringer vil gjøre det mulig for Bennetts Reisebureau å sikre deltagerne i den kommende reise en god og utbytterik tur, hvor alt på forhånd er tilrettelagt under hensyntagen til erfaringen fra de siste pilegrimsferder.

På nuværende tidspunkt kan meddeles følgende:

- 1) Pilegrimsferden foregår under ledelse av katolske geistlige, som bistås av dyktige, erfarne og sprogkyndige reiseførere. Ferden vil strekke sig over 2 uker.
- 2) Reisen finner sted på følgende måte:

Nedreise.

29. mai. Avreise Kjøbenhavn kl. 10.25. Der medføres matpakker fra Kjøbenhavn, som fortæres i toget innen ankomsten til Berlin. Ankomst Berlin kl. 20.09. Overførsel til Anhalter jernbanestasjon. Avreise Berlin kl. 20.50.

30. mai. Ankomst München kl. 8.20. Morgenkaffe på jernbanestasjonen. Avreise München kl. 9.37. Ankomst Innsbruck kl. 13.00. Lunch. Avreise kl. 13.40. Ankomst Verona kl. 20.41. Diner — overnatte.

31. mai. Avreise Verona kl. 8.48. Ankomst Bologna kl. 10.40. Lunch på jernbanestasjonen og utlevering av Cestini (italiensk matkurv med vin). Avreise Bologna kl. 14.08. Ankomst Rom kl. 22.50.

Innkvartering.

Under opholdet i Rom vil nedenstående program såvidt mulig bli fulgt.

Torsdag form. 1. juni: Sporvogn til Peterkirken, prelatmesse, kanonisk besøk. Derefter spaseretur på Via del Gianicolo med besøk i Propagandakollegiet. Herefter spaseres der videre oppover Gianicolohøiden, hvorfra man har en av de smukkeste utsikter over Rom. Fra Porta St. Pancratio vender vi med sporvogn atter tilbake til hotellet. — Om ettermiddagen: Sporvogn til Colosseum, etter besøk her spaseres inn på Forum Romanum med den gamle kirke Sancta Maria Antiqua, derefter Palatinerberget. Hjem med sporvogn fra Colosseum.

Fredag form. 2. juni: Med sporvogn til Petersplassen. Besøk i Vatikanets samlinger. Paveaudiens. Etter audiensen tilbake fra Petersplassen med sporvogn til hotellet.

Lørdag form. 3. juni: Spaseretur til Sta Maria Maggiore, prelatmesse, kanonisk besøk. Derefter besøk i kirken Sta Praxede med hudflettelseskapellet. Etter besøk spaseres der videre til kirken St. Pietro in Vincoli, hvor man opbevarer et gyllent skrin med de kjeder, hvormed St. Peter var lenket i Jerusalem. Her finnes tillike pave Julius II's gravmæle, med Michelangelos' hovedverk: Moses. Sporvogn tilbake til hotellet. — Om ettermiddagen: Sporvogn til Sancta Croce kirken med reliquiekapellet. Etter besøk her videre med sporvogn til Laterankirken (St. Giovanni in Laterano), kanonisk besøk. Baptisteriet og den hellige trappe (Scala Sancta). Herfra hjem til hotellet med sporvogn.

Søndag form. 4. juni: Gudstjeneste i Sta Maria dei Angeli. Sporvogn til Petersplassen. Overværelse i Peterskirken av en helgenkåring med påfølgende pavelig høimesse. Sporvogn til hotellet. — Om ettermiddagen: Sporvogn til Capitol. Etter besøk her går vi inn i kirken Sta Maria in Aracoeli med den hellige Bambino. Herfra spaseres der over Piazza Venezia gjennom Corsoen forbi Fontana Trevi videre til Piazza di Spagna, den spanske trappe, med avsluttende besøk på Monte Pincio, hvorfra man har en storslått utsikt over Rom og den nedenfor liggende Piazza del Popolo. Etter mørkets frembrudd ser man tillike fra Pincio-høiden den praktfullt illuminerte kuppel på St. Peterskirken. Fra Piazza del Popolo hjem med sporvogn til hotellet.

Mandag form. 5. juni: Sporvogn til Skt. Pauluskirken (San Paolo fuori le mura), kanonisk besøk. Derefter ca. 1/2 times spaseretur til San Calisto Katakombene, hvor den fra hotellet medbragte frokostpakke spises hos brødrene, der vokter Katakombene. Etter frokostpausen besøkes San Sebastiano Katakombene. Hjem med autobusser til hotellet. Resten av dagen til fri rådighet.

Tirsdag form. 6. juni: Prelatmesse i de tre skandinaviske kapeller, nemlig: St. Knuds Kapel (i kirken Sta Maria in Traspontina), Sancta Birgittas Kapel (i kirken Sta Brigitta, Piazza Farnese) og St. Olavs Kapel (i kirken San Carlo al Corso). Deltagerne transporteres med sporvogner til de respektive kapeller. Etter messen samles de norske og svenske deltagere ved Pantheon, etter besøk her spaseres videre til den hellige Monicas Grav (San Agostino) og derfra til Engelsborg. Etter besøk her hjem med sporvogn fra Piazza Cavour. De danske deltagere foretar turen i omvendt orden, idet de først besøker Engelsborg, derefter den hellige Monicas Grav og så til Pantheon. Herfra hjem med sporvogn til hotellet. — Ettermiddagen til fri rådighet.

Onsdag form 7. juni: Sporvogn til Via Marmorata, hvorfra der spaseres til Sta Sabina kirken på Aventinerhøiden. Etter besøk i kirken spaseres videre langs Tiberfloden, forbi Sta Maria in Cosmedin samt det gamle Vestatempel og Tempio Fortuna Virile. Avsluttende besøk i Sta Cecilia kirken med sakramental velsignelse og Te Deum. Hjem med sporvogn fra Piazza Sonnino. — Ettermiddagen til fri rådighet.

For de, som ønsker å delta i utfluktene til Neapel, er programmet: Mandag 5. juni avreise Rom kl. 17.45 — ank. Neapel kl. 9.25. Tirsdag 6. juni heldagsutflukt pr. automobil til Vesuv og Pompei. Onsdag 7. juni avreise Neapel kl. 12.19 — ankomst Rom kl. 15.47.

Hjemreise.

7. juni: Avreise Rom kl. 17.40.

8. juni: Ankomst Milano kl. 6.35. Morgenkaffe på jernbanestasjonen og utlevering av Cestini til lunch i toget. Leilighet til besøk og andakt i Milano domkirke. Avreise Milano kl. 9.30. Ankomst Flüelen kl. 14.30. Avreise Flüelen kl. 14.36 pr. dampskib over Vierwaldstättersjøen. Ombord er der anledning til å innta forfriskninger. Ankomst Lucern kl. 17.00. Diner og overnatte på hotell.

9. juni: Avreise Lucern kl. 13.07. Ankomst Basel S. B. B. kl. 14.35. Utlevering av matpakker, der trær i stedet for diner. Avreise Basel B. B. kl. 16.00. Ankomst Frankfurt kl. 22.17. Avreise Frankfurt kl. 22.43.

10. juni: Ankomst Berlin kl. 7.23. Der kjøres til Stettiner jernbanestasjon, hvor morgenkaffe inntas. Avreise Berlin kl. 8.40. Ankomst Warnemünde kl. 12.15. Avreise Warnemünde kl. 12.35. Middag ombord på den danske ferge. Ankomst Kjøbenhavn kl. 18.34.

- 3) Med hensyn til programmet for oppholdet i Rom, der strekker sig over 7 fulle dager, kan foreløpig nevnes, at der vil bli avlagt besøk i de fire store pilegrimskirker, samt ved St. Knuds, St. Birgittas og St. Olavs altre, likesom paven vil motta pilegrimene i audiens. I Katakombene vil der bli lest en særskilt messe for pilegrimene.
- 4) Under oppholdet i Rom vil pilegrimene bli inndelt i grupper på 50 personer under en førers ledelse. Utførlig program for hver dags anvendelse i Rom vil senere bli offentliggjort.
- 5) Der vil bli anledning til å reise på II eller III klasse, og der vil eventuelt bli innsatt II og III kl. sovevogner (III klasse dog kun i Tyskland), som fortrinnsvis vil bli forbeholdt eldre deltagere og damer.
- 6) **Prisen** blir på II klasse kr. 565.00, på III klasse kr. 420.00. Supplement II kl. sovevogn pr. natt kr. 20.00, III kl. kr. 10.00.

I disse priser er innbefattet jernbanebilletten Kjøbenhavn—Rom—Kjøbenhavn, forpleining underveis og opphold og forpleining i Rom, samt transport av deltagerne og deres håndbagasje fra jernbanestasjon til hotell og omvendt. I prisene er ikke innbefattet utflukter i Rom, sovevogn samt rent personlige utgifter. Utfluktene vil bli arrangert til en billig pris; herom vil der komme meddelelse snarest mulig.

Når det har vært mulig å beregne så lave priser for en så lang reise, er grunnen den, at reisen anlegges som en pilegrimsferd.

Man har imidlertid funnet et innkvarteringssted som byr helt anderledes bekvemmeligheter enn de herberger, som blev benyttet i 1925, idet man skal bo på Hotel Nord, like ved jernbanestasjonen — et nytt og godt hotell med varmt og kaldt rinnende vann på alle værelser. Der innkvarteres ikke på fellesaler, høist kommer 3 til å dele et værelse. Alle de viktigste trikkelinjer har stoppesteder ved døren, og like i nærheten ligger kirken Santa Maria dei Angeli, hvor de prester, som er med valfarten, hver morgen kan lese messen før pilegrimsbesøkene begynner.

Forpleiningen vil komme til å bestå av:

Morgen: Kaffe eller te, brød og smør.

Middag: Suppe, makaroni eller risgrøt, kjøttrett, ost eller frukt.

Aften: Varm rett, brød, smør og ost.
Der blir budt på landets kost.

Bennetts Reisebureau optreder kun som representant for pilegrimene ved ferdens planleggelse og utførelse og handler under pilegrimenes eget ansvar. Der vil ikke kunne gjøres noget erstatningskrav gjeldende overfor bureauet i forbindelse med ferden. Såfremt reisen uforutsett sinkes, naturforhindringer eller andre uforutsette hindringer inntrær, må pilegrimene bære de derved fremkomne merutgifter. Forbehold tas med hensyn til eventuelle kurs- eller takstendringer, der måtte inntrede, før avreisen skjer.

Paven i Vatikanets haver.

- 7) Anmeldelse til reisen må skje hurtigst og innen 1. april. Ved inntegningen betales et depositum av kr. 70.00. Resten kan om ønskes erlegges i rater på følgende måte: 1. mars kr. 100.00, 1. april kr. 100.00, 1. mai kr. 100.00 og restbeløpet betales 25. mai samtidig med billetts utlevering.
- 8) Erlagte beløp tilbakesendes kun i sykdomstilfelle. Rett til avlysning av reisen forbeholdes.
- 9) Håndbagasje inntil 30 kg. medføres fritt. Innskreven bagasje kan ikke medtas. Den reisende er selv ansvarlig for sin bagasje. Bagasjen kan forsikres gjennom Bennetts Reisebureau for en forsikringssum av kr. 500.00. Premie kr. 5.00.
- 10) **Pass.** Der fordres kun almindelig politipass — intet visum.
- 11) Innmeldelser mottas av

Bennetts Reisebureau A/S,

Oslo: Karl Johansgate 35,

Bergen: Ole Bulls Plass,

Trondheim: Dronningens gate 7.

Ærlig og sann.

«Se en israelitt i hvem der ikke er svik» — allerede for årtusener siden sa Frelseren disse ord om Nathanael og fremhevet allerede den gang hvor sjelden det sanne og ekte var å finne — tross at man kan tilgi et menneske alt, bare det er sant og ærlig — og at man kan frykte alt av den som *ikke* er det.

Ærlig og sann — i tanke og handling, i stort som i smått! Mundtlig og skriftlig. Var vi blott sanne vilde Paradisets porter åpne sig igjen efter at en løgn hadde forsegllet dem.

«Da jeg var ung» — sa en dame en gang — «trodde jeg at det vakre var sant som man sa mig om mig selv. Nu ser jeg hvor megen uærlighet menneskeslekten rummer.» Der finnes mennesker, hvis hele liv er en eneste stor løgn — hvor vil det bli forferdelig da engang å stilles ansikt til ansikt med *sannheten!*

Barn lyver ofte for og på sine foreldre og lærere — og ikke sjelden ser man til og med foreldrene selv lære sine barn op til løgner, fortielser, undskyldninger. Og ser vi bak det forheng som dekker for livets virkelighet — hvad ser vi ofte da? Glimrende, glatte, strålende løgner — plumpe, frekke, sønderknusende løgner! Vakre fraser, smigrende ord i ansiktet — giftige, stygge, hatefulle ord på ryggen! På lebene blide ord og om munnen et smil — i hjertet falskhet og ondskap! Som trofast venn kommer man med Judas-kysset — i handel og vandel, i presse og privatliv, i familie og stat — overalt usannhet, falskhet, skinn. Ingen «væren i sannhet».

Nødløgner, smigerløgner, selskapsløgner og forretningsløgner — det treffer man hyppigst i menneskelivet. Og allikevel forbauses man over at ingen mer tror sin neste.

Til og med i retts-salen sniker ofte løgneren sig inn og tar Gud til sitt vidne! Fryktelig — men altfor sant — skjønt av alle løgner er den falske ed, meneden, den forferdeligste av alle, fordi den — som dr. Klug skriver: om natten i grufulle våkestunder som en vampyr vender tilbake til sin ophavsmann, kaster sig over ham og suger blodet ut av årene.

«I tenker da ikke at den hånd, som ikke har sonet, kan løfte sig bedende til den Gud, hvis navn dere har vanhelliget? Nei, hånden er lam og en meneders bønn er stum til han har fått tilgivelse».

Til de avskyeligste løgner hører også alle beskyldninger som *anonymt* utslynges fra et bakhold for å ramme motstanderen når han er våbenløs. En avgrunn av ondskap — men et er sikkert: den anonyme styrer selv i denne, han rammer dypest og sikrest sig selv. Der kommer den dag og den time, hvor masken også faller av *ham* — som der kommer den samme dag og time for oss alle. Hvad vil vi da få se — og det er intet eventyr dette! Engang faller det slør som nu tildekker vårt sanne vesen — engang skal vi stå til regnskap for hvert ord, hver tanke, hver følelse, hver handling — —.

Vær ærlig og sann! Ikke blott fordi ærlighet varer lengst her på jorden — men også for den evige sannhets skyld. Kun hvad vi har virkeliggjort av *denne* blir vår fremtid, når tiden er blitt evigheten.

BOKANMELDELSE

Owen Francis Dudley: *Munken*, oversatt fra engelsk ved H. Krusenstjerna-Hafstrøm. — Martins Forlag, København.

Den katolske underholdningslektyre, som er nokså sparsomt representert på nordisk sprog, har fått en god tilvekst ved denne utmerkede danske oversettelse av Dudley's roman.

Romanen er meget velskrevet og fengslende med en mengde floker og spennende situasjoner. Den vil bli slukt som en detektivroman. Med den har også en alvorligere tendens, som gjør at man får varigere utbytte av lesningen. Vi spår den en stor suksess hos vår ungdom. H. J. I.

Nytt ledd i ungdomsarbeidet.

St. Halvard-ministrantforening blev dannet på et møte i St. Halvard foreningslokale torsdag den 23. ds. Der meldte sig 15 gutter, som nu begynner regelmessige øvelser under sogneprestens veiledning. Der vil hver måned bli felleskommunion og et møte med underholdning, lek og bevertning.

Herhjemme: —

«ST. OLAV»s ekspedisjon holdes i fremtiden åpen tirsdag, onsdag og torsdag kl. 11—4, fredag kl. 2—8. Utbetaling er kun mandag kl. 3—4.

Vi henleder oppmerksomheten på den utlodning som Vår Frue Hospital i disse dager avholder i Rosenkrantzgaten 19 og 21. Vakre og nyttige ting til vakkert og nyttig formål.

LARS ESKELAND: «Norsk ordlista», efter de godkjente rettskrivningsregler, er nu kommet i 8. utgave hos Olaf Norli. Den nye utgave er meget forøket og godkjent av Kirke-departementet.

MOLDE. Grunnstensnedleggelsen ved St. Carolus sykehus hersteds foretoks tirsdag 21. februar. Tilstede var superior pater Witte, kapellan pater Goer, søstrene av den hellige Carolus Borromeus' orden, medlemmer av St. Sunniva menighet, byens viceordførere, ingeniør Jakobsen, arkitekt Thune-Larsen, bygningsleder Julius Berge, stadsingeniør Findahl, fylkeslæge Haug, overlæge frk. Folkestad m. fl. interesserte. Efter avsynnelsen av en salme talte superior Witte og pater de Goer leste op det dokument, som skulde nedlegges i boksen og innmures i grunnstenen. Under utfoldelse av det dertil hørende ceremoniell nedla pater Witte denne grunnsten, hvorpå står innhugget: «Søstre av Carolus Borromeus opførte St. Carolus sykehus anno 1933».

PORSGRUNN. Lørdag den 11. februar kom hans høiærverdighet biskopen på besøk til Porsgrunn. Da sognepresten, grunnet annen kirkelig gjerning var forhindret i å møte frem på stasjonen, blev biskopen mottatt av formannen og sekretæren i Ynglingeforeningen. — Første messe søndagen, som holdtes av sognepresten, pastor Recktenwald, var utmerket godt besøkt, og et meget stort antall gikk til den hl. kommunion. Kl. ½11 kom hs. høiærverdighet til kirken, som var fylt til trengsel, og harmonisk pyntet med flagg og flor i pavelige farver og biskopens våben. Alteret var smukt prydet med blomster, dog med henblikk på liturgiens alvor den dagen — det var jo septuagesima. Under biskopens prelatmesse, hvor sognepresten assisterte, fremførte vårt kirkekor, som jo blandt andre teller en rekke gode mannsstemmer, med vanlig kraft Kind-Jesu-Messen. Etter evangeliet talte hans høiærverdighet over dagens tekst, som omhandlet arbeideren i vingården, og «var» — som bladet «Grenmar» skrev — «holdt i enkle og lettfattelige ord og samtidig dypt alvorlig». — Det blev med festandakten tredje gang den dag at kirken var fylt til siste plass, idet også mange anderledestroende hadde funnet veien til kirken vår. Hs. høiærverdighet, assistert av sognepresten, holdt festandakten. Sognepresten talte om en biskops autoritet og stilling i den katolske kirke, hvorefter hs. høiærv. føjet en kort men dyptfølt tale som grep alle. — En stund efter andakten samlet en del av menigheten, ca. 60, sig til en enkel, men stemningsfull velkomstfest. Denne blev holdt i Håndverkerforeningens vakre lokaler, som for anledningen var stilfullt pyntet av noen flinke og ivrige damer i St. Elisabetsforeningen. Etter at hs. høiærv. hadde tatt plass i «høisetet» åpnet frk. Anlaug Hansen det rikholdige program med et hyltidsdikt til biskopen. Pastor Recktenwald holdt en frisk og anslående velkomsttale (som vil bli gjengitt i et senere nr. av «St. Olav») og hr. ordfører Carl P. Wright talte på menighetens vegne og benyttet anledningen bl. a. til å fremkomme med noen ønsker til biskopen — men som vi foreløbig kun lar bli mellom oss! Da så hr. Wenzel Weber, som formann i St. Laurentiusforeningen, hadde frembragt dennes hilsen til biskopen, talte hs. høiærv. til sist, og han uttalte, at om menigheten i Porsgrunn var den siste han besøkte, så var det dog en glede og tilfredsstillelse for ham å dvele en stund i dens midte. Etter disse taler, som alle blev lønnet med livlig håndklapp og de sanger som vekselvis fulgte, gav to småpiker av første skoleklasse, Synnøve Richter og Aase Kleven, en deklamasjon, som ved sin yndige fremførelse vakte hele forsamlingens begeistring. — Tradisjonen tro samledes man omsider om et meget smakfullt dekket kaffebord. Der fulgte en stunds fritt og hyggelig samvær, og efter at «Ja, vi elsker» var avsungen, meddelte hs. høiærv. den biskoppelige velsignelse. Og så avsluttedes den vellykkede fest med et rungende tre-foldig hurra for biskopens leve, og under hr. Wrights kyndige hipp. — Tilslutt uttales en spesiell takk til vår utrettelige organist, hr. kontorchef Ingv. Nilssen, som ved sitt vakre spill ikke minst bidrog til å høine feststemningen.

Pors-blomsten.

— og derute:

FRANKRIKE. I dette land, hvis specialitet synes å være litterære veddeløp, er der nu utsatt en pris: for forfattere u n d e r 13 år! 250 små penneløp innsendte sine produkter til en jury, som

bl. a. talte navne som Marcelle Tinayre og André Maurois blandt sine medlemmer. Første pris var på 1000 frcs, annen og tredje på 500 frcs hver. Men spørsmålet er vel om ikke denne pris betales for dyrt med en «berømmelse» som kan komme til å ødelegge barnet ved å gi det tanker om sig selv, som vil bringe det bitre skuffelser senere i livet når fordringene skjærpes, men ikke alltid dermed evnene.

GENF. Folkeforbundets generalsekretær har ifølge en offisiell meddelelse mottatt en deputasjon som representerte samtlige store internasjonale kvinneorganisasjoner. Deputasjonen overrakte et forlangende om at der i folkeforbundets sekretariat også skulde optas kvinnelige medlemmer, og at folkeforbundets arbeide skulde utbygges til også å omfatte spørsmål av spesiell interesse for kvinner. Generalsekretæren svarte, at man skulde ta hensyn til disse ønsker såvidt det lot sig gjøre innenfor den økonomiske evne, som folkeforbundet alltid måtte ta hensyn til.

SPANIA. Som man vet driver Spanias nuværende regjering en utpreget fiendtlig politikk mot alle de derværende religiøse ordener, som dog har innlagt sig så stor fortjeneste av landet. At dette fiendtlige syn ikke deles av befolkningen får man imidlertid mange beviser på — således er der nylig i Burgos blitt reist et monument, hvortil beløpet er innkommet ved en innsamling blandt egnens beboere, over det derværende Karthäuserklosters prior, pater Gourdon, som takk for hans og munkenes bestrebelser for å lindre arbeidsløsheten og nøden. Likeledes har religions- og kirkehaterne hatt ringe held med sin propaganda for å få innført rent borgerlige begravelser. Etter statistikken fra samtlige byråer var der forrige desember 1135 anmeldte dødsfall i Madrid. Begravelsene fordeler sig på disse med 1125 efter katolsk ritus og 10 efter borgerlig form. Også dette er et talende bevis på at Spania er og blir katolsk.

JESUITTENE I AMERIKA. Hånd i hånd med den stigende interesse i U. S. A. for den katolske Kirke går det stadig voksende antall av skoler som ledes av jesuitter. I 1840 hadde jesuittene kun 6 skoler, nu har de 36 høiere skoler — dessuten 13 universiteter, 13 skoler for «de frie kunster», og 6 internat-skoler, hvor de unge medlemmer av societeten mottar sin klassiske og moderne dannelselse. Mot datidens 3000 elever har de nu bare i de høiere læreanstalter 14,233 elever! Ordenen teller i U. S. A. 6 provinser med 1847 prester, 1902 skolastikkere, 480 brødre — ialt 4229 jesuitter.

RUSSLAND. «Den røde hær» er — skriver den engelske forfatter John Baker-White — en fortropp for en internasjonal armé. Den består av en «stående» stridsmakt på 1,705,000 mann med 5 millioner vel utdannede reserver og 6 millioner menn og kvinner, som er underviste i bruken av de kjemiske våben. Denne hær representerer den største fare for verdensfreden — og den er samtidig den største makt mot kristendommen siden den tid da muhammedanerne truet den europeiske kultur. Ti den russiske hærs førere bebebner bønder og fabrikkarbeidere ikke alene med geværer og håndgranater, men også med det politiske og sociale hats giftgass. I hele den militære utdannelses spiller den revolusjonære oppdragelse den største rolle. Husk, at Sovjett-regjeringen allerede for 15 år siden utstedte en krigserklæring «mot den hele menneskehet!» Den blev offentliggjort i det offisielle blad «Gazeta» 13. desember 1917 — og tre år efter blev der på «Røde Plass» i Moskva avholdt en stor parade. Sovjett-soldatene var underernærte og så underlig ribbet — men de hadde fordrevet de «hvite».

Første mai ifjor fant igjen en stor parade sted på samme plass. Lenin er død — men hele militarismen virker og nu intet i forfall: disiplinen og formeringen var precis, kavallerihestene velstelte og velpleiet, tankbataljoner, motorbrigader, antiluftskyts, gasstroppe — alt fantes, alt var i orden. Over kjempeplassen svevet en hær av krigsaeroplaner og bombekastere — og endelig marsjerte en hær frem som intet annet

land i verden kan opvise maken til: en uoverskuelig mengde arbeidersker, alle med gevær på skulder — den store nasjonale reserve. Det var proletariatets opmarsj, verdensrevolusjonens hær, hvis mål er ødeleggelsen av den kristne kultur og opprettelsen av gudløse Sovjett-republikker, hvor enhver religion og enhver gudstjeneste — men først og fremst den katolske — vil bli betraktet som statsfarlig og som fiende!

Fastemandat

for tiden fra askeonsdag 1933 inntil den samme dag 1934. I henhold til de av den hellige Fader mig overdragne særegne fullmakter for Oslo Apostoliske Vikariat bestemmes som følger:

- I. Den påbudte *faste* blir bestående på alle dager i den *firti dages fastetid* med undtagelse av søndagene, *dessuten på tamperdagene* (8., 10. og 11. mars, 7., 9. og 10. juni, 20., 22. og 23. september, 20., 22. og 23. desember) og *vigiliene før pinse* (3. juni), *før Marias optagelse* (14. aug.), *før allehelgens fest* (31. okt.) og *før jul* 24. des. inntil kl. 12 middag). *) Forpliktet til å faste på disse dager er alle, som har fylt 21 år, men ennu ikke har begynt det 60. Fastebudet tillater et par stykker brød om morgenen, et fullstendig måltid til middagstiden og et mindre måltid om aftenen, eller også omvendt.
- II. *Abstinensbudet* forplikter alle, der har fylt 7 år, til fullstendig å avholde sig fra *kjøtspiser*. Dette bud blir stående på *alle årets fredager, askeonsdag, påskelørdag, alle tamperdager* og de ovennevnte *vigiliedager*. Dog dispenseres alle fra abstinensbudet: *Bededag* (fredag 3. november). På alle øvrige dager tillates nytelse av kjøtspiser, dog med den innskrenkning, at for personer, som er forpliktet til å faste, tillates på samtlige befalte fastedager nytelsen av kjøt kun én gang, nemlig ved hovedmåltidet. Det er tillatt å nyte kjøtsupper og å bruke flesk, fett eller blod *ved tilberedelsen* av spiser, forsåvidt kjøtt enten aldeles ikke eller kun i en uvesentlig grad inneholdes i dem, på alle abstinensdager. Påskelørdag og julaften kl. 12 middag ophører både faste og abstinens.
- III. Tillatelse til å spise kjøt på alle abstinensdager med undtagelse av *langfredag* gis: 1. alle som pleier å få sin mat fra et offentlig spisested eller hos ikke-katoliker; 2. ikke-katolikers indbudte gjester; 3. medlemmer og tjenestefolk av en familie, hvis vert eller vertinne ikke er katolikk.
- IV. Alle sogneprester har, og alle øvrige av oss approberte skriftefedre meddeles herved myndighet til av viktige grunne, og hvor ikke bare sanseligheten forlanger det, å dispensere *enkelt troende* for faste- og abstinensbudet.
- V. Av hensyn til den for alle modererte strenghet av det oprindelige faste- og abstinensbud *skal alle troende, som er istand dertil*, i fastetiden nedlegge en *almisse* efter sine formuesomstændigheter i de bøsse, som i dette øiemed blir å anbringe i alle kirker og offentlige kapeller med paaskrift: «*Fastealmitter*». Disse fastealmitter, som anvendes til beste for våre kirkelige anstalter, blir å innsende til det Apostoliske Vikariat. Den, som ikke er istand til å gi en sådan almisse, skal på søndagene i fastetiden be den smertefulde rosenkrans for Kirkens anliggender.
- VI. I de såkalte *lukkede tider*, d. e. fra og med *askeonsdag* til og med *påskefesten* og fra og med *første adventssøndag* til og med *julefesten*, må ingen høitidelige bryllupper finne sted: i *selve faste- og adventstiden* skal de troende overhodet avholde sig fra *danse og andre støiende offentlige forlystelser*.
- VII. Tiden for opfyllelsen av det kirkelige bud om *påskedommunionen* fastsettes til tiden fra *palme-søndag* inntil *Kristi Himmelfartsfest* for de troende, som bor paa eller kun 25 kilometer fra et sted, hvor der er ansatt en prest, og inntil *Trefoldighetsfest* for de troende, som bor lengere borte.

Nærværende fastemandat blir å oplese i alle kirker og offentlige kapeller på søndag Quinquagesima.

Gitt i Oslo den 1. februar 1933.

† JACOB MANGERS,
biskop av Selja. Ap. Vikar.

*) A n m.: Skjønt Marias optagelsesfest og Allehelgens fest høitideligholdes hos oss følgende søndag, så blir dog vigiliene å overholdes som notert, og skal i fremtiden ikke mere henlegges til dagen før høitideligholdelsen.